

Yhteenvedo

Emolan asemakaava on osittain vanhentunut – mutta ei siinä määrin, että kokonaisuudistamiseen tässä kaupungin resurssitilanteessa ja Emolan rakentamisen vähäisen määrän huomioon ottaen olisi syytä. Asemakaava kuitenkin kaipaa uudeleen tutkimista ja tarkennuksia seuraavissa tapauksissa:

1. Tonteilla, joiden rakennuksiin sisältyy kulttuuri- ja rakennushistoriallisia arvoja (kohteet on inventoitu v. 2005, mutta suojelumerkintä puuttuu kaavasta): Erityisarvoja sisältäviä taloja ei saisi purkaa. Kiinteistöjä tulisi voida kehittää esim. katubarressa olevat pikkutalot erillisasuntoina, työtiloina tai piharakennuksina käyttäen, jolloin uudisrakentamisen paikka osoitetaan siihen sopeuttaen, yleensä tontin takaosaan.

2. Tonteilla, joiden rakennuksiin tai yksittäispuihin sisältyy erityisiä maisemallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja (kohteet osin inventoitu v. 2005 tai kyseessä on katunäkymässä merkittävä päätettä, mutkaa tai aukiota rajaava rakennus tai elementti): Rakennukset tulisi säilyttää ja korjata. Mikäli uudisrakentamiseen on välttämätön pakko, rakennus on sijoitettava aiemmalle paikalleen ja korvattavan rakennuksen mittasuhteita, materiaalia ja aukotusta mukailevana. Kun maisemapuu tulee biologisen ikänsä loppuun, sen tilalle on istutettava riittävän iso korvaava puu.

3. Asemakaavan määräyksiin tulisi lisätä suunnitteluohje, joka velvoittaa tekemään ympäristömuutosratkaisut siten, että valtakunnallisesti arvokkaan Emolan alueen luonne säilyy.

Mikäli rakentaja hyvää suunnittelijaa käyttäen esittää ratkaisun, joka edistää tämän kulttuuriympäristöohjelman tavoitteiden toteutumista, on kaupunki valmis myöntämään rakentamisluvan myös poikkeamisen kautta. Tällainen harkinta voi tulla kyseeseen esimerkiksi, jos:

- ovat rakennukset halutaan ja onnistutaan säilyttämään osoittamalla lisärakentamisen paikka asemakaavasta poikkeavalla tavalla
- tai jos lisätilantarve voidaan tyydyttää ulkorakennusta merkittävästi enemmän hyödyntämällä, tekemällä vaikka toinen asunto erillisenä sinne.

Kuten asukastilaisuudessakin todettiin, on Emola vetovoimainen ja kiinteistöjen arvostus on riippuvainen siitä, miten hyvin alueen historiallista omaleimaisuutta kyetään säilyttämään. Siksi kulttuuriympäristöohjelma rakentamishojeineen on pikemminkin tervetullut ”kurinpalauttaja” kuin turha rajoitin. Yhteisistä säännöistä on hyvä sopia – vaikka yksilöllistä suunnittelua silti tarvitaan.

Tavoitteena tämän työn tekijöillä oli yleistajuisen ja havainnollisen käsikirjan luominen. Lopullinen tavoite on kuitenkin ympäristön hoitaminen ja sen erityisarvojen säilyttäminen. Se vaatii monen tahon toimimista yhteisten pelisääntöjen mukaan ja samaan lopputulokseen tähdäten: Emolan säilyttämiseen tulevillekin polville mahdollisimman paljon historiallisessa asussaan.

Ohjelman velvoittaa

- **Mikkelin kaupunkia niin kiinteistöjen omistajana kuin toimijanakin**

- erityisesti kaavoitusta ja rakennusvalvontaa, joiden tulee huolehtia, että kaikessa rakentamisessa otetaan huomioon myös historialliset arvot.
- yleisten tilojen kuten katujen ja puistojen suunnittelijoita, rakentajia ja ylläpitäjiä: Emola ei ole standardikohde vaan sinne on etsittävä omanlaisensa ratkaisut
- mikäli toimijoilla itsellään ei ole hankkeiden arviointiin tarvittavaa rakennushistorian tuntemusta ja näkemystä, tulee apua hankkia

- **Kiinteistönomistajia**

- muutosten suunnitteluun hankittava pätevä pääsuunnittelija, jolla kokemusta vanhaan ympäristöön suunnittelusta
- kiinteistökaupoissa tehtävä ostajalle selväksi, mihin alueella asuminen velvoittaa: perinnetietoisuuteen
- kuulemaan viranomaisen lisäksi myös naapuruston mielipidettä omissa ympäristöä muuttavissa toimissaan

- **Pääsuunnittelijoita**

- tulee olla tai hankkia rakennushistorian tuntemusta
- perehtyä kuhunkin suunnittelukohteeseen ja sen historiaan kiireestä huolimatta antaumuksella.

- **Kotiseutuväkeä**

- Emolan juonen ja erityisluonteen opettamista, esillä pitämistä ja tarvittaessa näkemyserojen sovittelijaksi asettumista.

Kiitokset kaikille ohjelman teon aikana kommentteja ja kannustusta antaneille.

Mikkelissä 30.04.2005

Tuija Mustonen
arkkitehti SAFA